

Kasten Öldürme Suçunun Yangın, Su Baskını, Tahrip, Batırma Veya Bombalama ya da Nükleer, Biyolojik veya Kimyasal Silah Kullanmak Suretiyle İşlenmesi (TCK M. 82/1-c)

Wilfull Homicide in the First Degree Crime Committed as a Result
of Fire, Flood, Ravage, Defaming or Bombing or by Using Nuclear,
Chemical or Biological Weapon

Adem PALUT*

Öz

Yangın, su baskını, tahrip, batırma, veya bombalama ya da nükleer, biyolojik veya kimyasal silah kullanmak suretiyle kasten öldürme suçu TCK'nın 82/1-c maddesinde yaptırımı bağlanmıştır. Kasten adam öldürme suçunun nitelikli halleri içerisinde gerçekleştirilmesi en zor ve zahmetli olan nitelikli hal çalışma konumuz olan TCK'nın 82/1-c maddesidir. Bu nedenle bu nitelikli halin uygulaması da çok azdır. Ancak gelişen dünya düzeni ve teknolojik gelişmeler nedeniyle bu halin uygulaması her geçen gün artmaktadır. Bu nedenle çalışmamızda bu nitelikli hal içerisindeki her bir eylem ayrı ayrı ele alınacak olup, bu hallerin uygulanmasındaki tereddütlü noktalara değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kasten adam öldürme, Teknolojik gelişmeler, Suç

Abstract

The crime wilfull homicide in the first degree crime committed as a result of fire, flood, ravage, defaming or bombing or by using nuclear, chemical or biological weapon was imposed sanction in 82/1-c numbered dam of Turkish Criminal Code. Committing the crime mentioned in 82/1-c article of Turkish Criminal Code is difficult and challenging. Therefore, the application of this qualified case is very low. But due to developing world order and techological developments, the application of this case is increasing day by day. That's why, in our study, each action within this qualified case will be told one by one, and the hesitant points in the implementation of these cases will be mentioned as well.

Keywords: Wilfull homicide, Techological developments, Crime

* Dr., Beykoz Hakimi (ab153419@adalet.gov.tr)

GİRİŞ

5237 sayılı TCK'nın 82/1-c maddesinde eylemler tek tek sayılmak suretiyle yangın, su baskını, tahrip, batırma, veya bombalama ya da nükleer, biyolojik veya kimyasal silah kullanmak suretiyle kasten öldürme suçuna yer verilmiştir. Kanun koyucu yaşama hakkının korunması noktasında adam öldürme suçunun bu nitelikte genel tehlike oluşturan eylemlerle işlenmesini daha ağır bir eylem olarak kabul etmiş ve bu nitelikteki öldürme eylemlerini ağırlaştırılmış müebbet hapis ile cezalandırmıştır.

Bu madde kapsamındaki her bir eylem öldürme suçunun gerçekleştirilmesi için oldukça elverişli olmasına rağmen bu eylemlerin öldürme suçunda kullanılması oldukça zahmetlidir. Ancak gelişen teknolojik gelişmeler nedeniyle gelecekte bireysel öldürme eylemlerinde bu hallerin kullanılma sıklığının daha da artacağı görülmektedir. Bu nedenle çalışmamızda bu nitelikli halin genel kapsamına, nitelikli hal içerisinde bütün eylemlere ve içtima ilişkisine yer verilecek olup bu konulardaki tereddütlü noktalara değinilecektir.

I. GENEL OLARAK

TCK'nın genel tehlike yaratan suçlar bölümünde düzenlenen bazı suçların işlenmesi suretiyle öldürme eyleminin gerçekleştirilmesi, bu madde kapsamında nitelikli hal olarak düzenlenmiştir. Söz konusu düzenlemeye bakıldığında bu nitelikli halin oluşması için gerçekleşmesi zorunlu olan hallerin kazuistik metod benimsemek suretiyle tek tek sayıldığı, örnekleme yoluna gidilmediği görülmektedir.

765 sayılı kanunun 450/6. maddesinde de bu nitelikli hale yer verilmiş ancak bu maddedeki düzenleniş şeklinde sadece “yangın, su baskını, gark gibi ...” demek suretiyle daha genel bir ifade kullanılmış ve kanunumuzda yer alan tek tek sayma metodu yerine “gibi” ifadesi kullanmak suretiyle örnekleme yoluna gidilmiştir. Ayrıca nükleer, biyolojik veya kimyasal silah kullanmak suretiyle suçun işlenmesine 765 sayılı kanunda hiç yer verilmemiştir.

Alman CK'nın 211/2. maddesinde, bu düzenleme ile aynı amaç doğrultusunda benzer bir nitelikli hale yer verilmiş ancak, *toplum için genel tehlike yaratan araçlarla öldürme* eyleminden bahsedilerek genel bir düzenleme yapılmak suretiyle, öldürme suçundaki araçlar tek tek sayılmamıştır. Alman CK'nın 211/2. maddesi ile TCK'nın 82/1-c maddesi arasında bir karşılaştırma yapmak gerekirse, iki düzenlemenin de amacı, mağdur dışındaki sayısı belirsiz diğer kişiler ve dolayısıyla toplum adına genel tehlike yaratan faili daha ağır cezalandırmaktır. Fakat Türk Ceza Kanunu'nda bu nitelikli halin oluşması için kullanılacak araçlar tek tek sayılmışken, Alman kanun koyucu ceza kanununda böyle bir sayıma gitmemiş ve dolayısıyla teknolojik gelişmelerle daha uyumlu olabilecek, daha geniş uygulama alanı bulan bir norm ihdas etmiştir¹.

1 Olgun, Eser, Kasten Öldürme Suçunun Türk-Alman Karşılaştırmalı Ceza Hukuku Bakımından İncelenmesi, Nur Centel'e Armağan, MÜHFHAD, C.19, S.2, 2013, s.1653.

Bazı yazarlar tarafından, belirsiz sayıda kişi için tehlike olabilecek yöntemlerle bir kimsenin öldürülmesi yönündeki eylemlerin tek tek sayılması eleştirilmektedir. Bu yazarlara göre, tek tek sayma metodu gibi kazustik anlayışın bazı dezavantajları vardır, Örneğin, bir otoyol köprüsü üzerinden aşağıda hızla seyreden araçlara taş atmak suretiyle bir kimsenin öldürülmesi, otoyolda zincirleme kazalara yol açarak, belirsiz sayıda kimsenin ölümüne sebep olabileceği dolayısıyla aslında ağır cezalandırılması gereken bir eylem iken, madde kapsamında sayılmadığından fail tasarlanmanın şartları yoksa basit kasten öldürmeden dolayı cezalandırılacaktır. Bu nedenle TCK'nın 82/1-c maddesinde yer alan düzenlemede “*eylemin genel için tehlikeli araçlarla işlenmesi*” kistasının benimsenmesinin daha uygun olacağı ve mevcut madde yerine “*Genel için tehlikeli olabilecek ve kullanan tarafından hükmedilmemesi mümkün vasıtalarla suçun işlenmesi halinde ceza artırılır.*” şeklinde bir madde konulmasının daha yerinde olacağı ileri sürülmüştür².

Bazı yazarlara göre ise, bu nitelikli halin kaldırılması gerektiği, bu tür durumlarda esasen tasarlanmanın mevcut olduğu, ayrıca eziyet çektirerek öldürme nitelikli halinin de açık olduğu savunulmuş³ ve yine nükleer, biyolojik veya kimyasal silah kullanmak suretiyle öldürme söz konusu olduğunda, bu araçlar ancak planlı ve sistemli şekilde kullanılacağından ve birçok kişinin ölümüne yol açacağından TCK'nın 77. maddesi gereğince insanlığa karşı suçun oluşabileceği, dolayısıyla bu düzenlemeye gerek olmadığı görüşleri ileri sürülmüştür⁴.

Kanaatimizce bu nitelikli halin tamamen ortadan kaldırılması yönündeki görüşlere katılmak mümkün değildir, şöyle ki yukarıda da ayrıntısı ile açıkladığımız gibi tasarlayarak öldürme ve eziyet çektirerek öldürme gibi nitelikli hallerin oluşumu sıkı şekil şartlarına bağlıdır, genel güvenliği tehlikeye sokabilecek nitelikteki eylemlerin işlenmesi suretiyle meydana gelen çoğu ölüm hali tasarlama veya eziyet çektirme kapsamına girmeyebilir. Kanun koyucunun bu şekilde bir nitelikli hal öngörmesinin nedeni, öldürmenin genel tehlike yaratmak veya tehlikeli araçlar kullanmak suretiyle işlenmesi halinde, mağdurun savunma gücünün azalması ve kurtulma imkanının zorlaşması, bu durumda olan mağdurun sadece fiile değil, onun tarafından harekete geçirilen kuvvetlerle mücadele etmek zorunda bırakılmasıdır⁵. Bu nedenle bu düzenlemenin kaldırılması yönündeki görüşleri isabetli bulmuyoruz. Biyolojik veya kimyasal silah kullanmak suretiyle öldürme söz konusu olduğunda, bu araçlar ancak planlı ve sistemli şekilde kullanılacağından ve birçok kişinin ölümüne yol açacağından TCK'nın 77. maddesi gereğince insanlığa karşı suçun oluşabileceği bu nedenle bu düzenlemeye gerek olmadığı yönündeki görüşe de katılmak mümkün değildir, şöyle ki TCK'nın 77. maddesinde düzenlenen suçta fiillerin, *siyasal, felsefi, ırki veya dini*

2 Hakeri, Hakan, *Kasten Öldürme Suçları*, 2.Baskı, Ankara, 2007, s. 224. Benzer görüş için bkz. Otacı, Cengiz, *Genel Hükümlerle Bağlantılı Olarak İnsan Öldürme Suçu*, 1.Baskı, Ankara, 2008, s.498.

3 Erman, Sahir-Özek, Çetin, *Ceza Hukuku Özel Bölüm: Kişilere Karşı Suçlar*, İstanbul, 1994, s.48; Özbek, Veli Özer-Doğan, Koray-Bacaksız, Pınar-Tepe, İlker, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 12.Baskı, Ankara, 2017, s.123.

4 Tezcan, Durmuş-Erdem, Mustafa Ruhan-Önok, Murat, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, 15.Baskı, Ankara, 2017, s.154.

5 Erman-Özek, s.47; Dönmezer, Sulhi, *Kişilere ve Mala Karşı Cürümler*, 16.Baskı, İstanbul, 2001, s.66; Tezcan-Erdem-Önok, s.154; Soyaslan, Doğan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 11.Baskı, Ankara, 2016, s.131; Önder, Ayhan, Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, 1.Baskı, İstanbul, 1994, s.51; Koca, Mahmut-Üzülmez, İlhan, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 4.Baskı, Ankara, 2017, s.60.

saiklerle işlenmesi şartı aranmıştır, bu nedenle biyolojik veya kimyasal silah kullanmak suretiyle öldürmelerde otomatik olarak TCK'nın 77. maddesinin oluştuğunu söylemek mümkün değildir.

TCK'nın 82/1-c maddesinde yer alan düzenlemenin değiştirilmesi yönündeki görüşe de değinecek olursak, kanaatimizce bu görüşe katılmak da mümkün değildir. Kanunda nitelikli hal kapsamına giren durumlar ayrıntılı olarak tek tek yazılmış ve nelerin nitelikli hal kapsamına gireceği belirtilmiştir. Kanun koyucunun madde metninde bu halleri ayrıntı olarak belirtmesinin sebebi başkaca bir genel güvenliği tehlikeye sokan halin boşlukta kalmasını engellemektir. Bu açıdan genel güvenlik açısından en tehlikeli olan haller kanun metnine alınmış, bunun dışındaki haller ise, bu derecede tehlikeli görülmediği için madde kapsamına alınmamıştır. Bu maddede sayılan haller yerine *“eylemin genel için tehlikeli araçlarla işlenmesi”* şeklinde genel bir ibareye yer verilmesi, suç kapsamını son derece genişletecek ve uygulamada çokça yorum farkına sebebiyet verecektir. Ayrıca bu nitelikteki geniş anlamli ibarelerin kanun metnine konulması cezaların kanuniliği (TCK m. 2, AY m. 38) ve belirliliği prensibine de ters düşecektir. Bir eylemin suç olarak düzenlenmesi için yapılan düzenlemenin herhangi bir kıyas veya genişletici yoruma muhtaç olmayacak derecede açık, net ve belirli olması gerekmektedir, bundan kastedilen, kanunda yer alan her kavramın tanımının yapılarak madde metnine alınması şeklinde bir durum değil, sadece suç teşkil eden eylemlerin genel ifadeler yerine özel olarak belirlenmesidir. Nitekim TCK'nın genel tehlike yaratan suçlar başlığı içerisinde düzenlenmiş olan birçok suçta, genel tehlike yaratan hallerden hangisinin suç olduğu (yangın çıkarma, bina çökmesi, toprak kayması, çığ düşmesi, sel ve taşkın, silah kullanılması, patlayıcı madde kullanılması, radyasyon yayılması v.b) tek tek sayılmıştır, bunların kıyas yoluyla genişletilmesi de mümkün değildir⁶. Genel güvenliğin tehlikeye sokulmasının suç olarak düzenlendiği madde metninde, bu hallerin tek tek sayılmış olması ve genel söylemlerden kaçınılmış olması da birlikte düşünüldüğünde, TCK'nın 82/1-c maddesi düzenlemesinin yerinde olduğunu belirtmek gerekir. Aynı zamanda bu düzenlemede 765 sayılı TCK'da yer alan düzenlemeye paralel olarak *“gibi”* şeklinde bir ibareye yer verilmemiş olması da yerindedir, çünkü *“gibi”*, *“vs”* şeklinde kavramlar yukarıda belirttiğimiz kanunilik ilkesi ve belirlilik ilkesine son derece aykırı kavramlardır, bu açıdan 765 sayılı kanundaki düzenlemeden uzak durulması da yerinde olmuştur.

II. ÖLDÜRME EYLEMİNE ARAÇ OLAN HALLER

1. Yangın

Yangın kelimesi terim olarak *“zarara yol açan büyük ateş”* olarak tanımlanmaktadır⁷. Yangın kavramını tanımlamak için ısı, sıcaklık, yanma kavramlarının tanımının yapılması gerekir. Isı, bir maddenin bütün moleküllerinin sahip olduğu hareket enerjisinin toplamıdır. Sıcaklık, bir maddenin ortalama hızda bulunan bir molekülünün sahip olduğu hareket enerjisidir. Yanma

6 Hafizoğulları, Zeki-Özen, Muharrem, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, 5.Baskı, Ankara, 2016, s.48; Özbek-Doğan-Bacaksız-Tepe, s.123; Otacı, s.500; Özen, Mustafa, Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Özel Hükümler, 1.Baskı, Ankara, 2017, s.92.

7 www.tdk.gov.tr.(Erişim Tarihi: 01.06.2018).

ise, yanılabilir bir malzemenin bir oksitleyici ile birlikte genellikle duman yayılması veya kızıl parıltılar ya da alevlerle birlikte ortaya çıkmış bir tepkimedir⁸. Bu üç hal kendi arasında da scala olarak ısı, sıcaklık ve yanma olarak sıralanır. Yanmanın bir ileri seviyesi ise konumuzla ilgili olan yangındır. Yangın, ortamda çıkan ateşlenme sonucunda ortamda bulunan maddelerin yapısını değiştirecek şekilde zararlara neden olabilecek kontrol dışı yanma olayıdır⁹.

Yangın kavramı ateş kavramından farklıdır, her yangın içerisinde ateş mevcuttur, ancak her ateş yangın seviyesinde olmayabilir. Yangın ateşin daha zarar verici ve büyük halidir¹⁰. Yangın ile ilgili konumuzdan bağımsız olan yasal düzenlemelere bakıldığında Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik'te yangının A,B,C ve D sınıfı olmak üzere 4 sınıfa ayrıldığı görülmektedir¹¹. Kanaatimizce bu türlerin hepsi TCK'nın 82/1-c maddesi kapsamındadır.

Bu suçun oluşumu için yangın şarttır, ancak yangın boyutuna ulaşmasına rağmen yangının erkenden fark edilmesi nedeniyle söndürüldüğü olaylarda failin fiili icra aşamasına geçmiştir, ancak elde olmayan nedenlerle eylem tamamlanamamıştır. Bu nedenle failin yangın çıkarmak suretiyle öldürme eylemine teşebbüsten sorumlu tutulması gerekir¹².

TCK'nın 82/1-c maddesi kapsamında kişinin sorumlu tutulabilmesi için kişinin yakılarak değil, yangın çıkarılarak öldürülmesi gerekir. Kişinin yakılması halinde bu kişinin üzerine benzin, tiner gibi yanıcı madde dökülerek veya başka surette ateşe verilmesi söz konusudur ve burada teknik anlamda bir yangından ziyade yakma suretiyle öldürme vardır ve bu durumlar genellikle TCK'nın 82/1-b maddesi kapsamında canavarca hisle veya eziyet çektirerek öldürme olarak kabul

8 Bilim, Niyazi, Yangın Ders Notları Sunumu, s.5 www.konya.edu.tr (Erişim Tarihi: 01.06.2018).

9 Bilim, s.7.

10 Gökçen, Ahmet-Balcı, Murat, Kasten Öldürme Kasten Yaralama Organ ve Doku Ticareti Suçları, 2.Baskı, Ankara, 2015, s.160; Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 16.Baskı, Ankara, 2017, s.81.

11 Yangın türü: Yanmakta olan maddeye göre; 1) A sınıfı yangınlar: Odun, kömür, kâğıt, ot, doküman ve plastik gibi yanıcı katı maddeler yangını, 2) B sınıfı yangınlar: Benzin, benzol, makine yağları, laklar, yağlı boyalar, katran ve asfalt gibi yanıcı sıvı maddeler yangını, 3) C sınıfı yangınlar: Metan, propan, butan, LPG, asetilen, havagazı ve hidrojen gibi yanıcı gaz maddeler yangını, 4) D sınıfı yangınlar: Lityum, sodyum, potasyum, alüminyum ve magnezyum gibi yanabilen hafif ve aktif metaller ile radyoaktif maddeler gibi metaller yangını oluşturur. (Bu ayrım Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmelik'in tanımlar başlıklı 4. maddesinde yapılmıştır.)

12 "... sanık M. tarafından temin edilen içerisinde benzin bulunan pet şişe ile birlikte gece saat 02.30-03.00 sıralarında mağdurların oturdukları binanın 5. katına çıktıkları ve burada sanık A'nın pet şişe içerisinde bulunan benzini içerisinde mağdurların bulunduğunu bildiği halde dairenin kapısına dökerek ateşe verdiği, daha sonra sanıkların birlikte olay yerinden kaçtıkları, bu sırada gecenin geç saatleri olmasına rağmen tesadüfen uyanık durumda olan mağdurların yangını farkettileri ve yanmakta olan dış kapıyı açarak aynı binada oturan komşularından yardım istedikleri, mağdurların sesini duyan apartman sakinlerinin müdahalesi ile de yangının kısa sürede söndürüldüğü olayda; kullanılan aracın niteliği ve elverişliliği, olayın oluş saati, mağdurların kurtulma biçimi bir bütün halinde gözetildiğinde, TCK'nın 37. maddesi kapsamında fiil üzerinde birlikte hakimiyet kurarak işlemeyi kastettikleri suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayan ancak mağdurların yangını farketmeleri nedeniyle ellerinde olmayan nedenlerle eylemlerini tamamlayamayan sanıkların, iddianame anlatımı ve sevk maddelerine göre sübut bulan eylemlerinin TCK'nun 82/1-c, 35. maddelerinde düzenlenen yangın çıkarmak suretiyle kasten öldürme suçuna teşebbüs niteliğinde olduğu şeklinde verilen ilk derece mahkemesi kararı yargıtay tarafından onanmıştır. Y.1. CD, 06.06.2016, Esas No. 2016/1272, Karar No. 2016/2896." Aynı yöne benzer karar için bkz. Y.1. CD, 13.05.2015, Esas No. 2014/1594, Karar No. 2015/3134.

edilmektedir¹³. Yangın çıkarma durumunda ise ateşten çok ileri seviyede olan kişinin kendisi veya malvarlığı yönünden ya da genel anlamda tehlike derecesi büyük bir hal vardır¹⁴.

Uygulamada bazı yazarlarca kişinin yakılarak öldürülmesi gibi halin TCK'nın 82/1-b maddesi kapsamında olmaması gerektiği ve TCK'nın 82/1-b madde gerekçesinde verilen yakmak suretiyle öldürme halinin de yanlış bir örnek olduğu ileri sürülmektedir¹⁵. Ancak yukarıda yangın ve ateş kavramlarının ayırımında belirttiğimiz gerekçelerle bu görüşe katılmadığımızı belirtmek isteriz, nitekim Yargıtay da güncel birçok kararında bu nitelikteki hallerin TCK'nın 82/1-b maddesi kapsamına girdiğini belirtmektedir¹⁶.

Yangın her türlü araçla çıkabilir. Yakılmak istenen nesneye doğrudan doğruya ateş konulabileceği gibi, başka bir şeyin yakılması suretiyle de, söz konusu eşyaya ateşin sirayet etmesi¹⁷ ya da mağdurun bulunduğu ortama yanıcı maddenin bırakılarak bu maddenin tutuşturulması sonucu yangın sağlanabilir. Bunun dışında failin mağduru araç olarak kullanması da mümkündür¹⁸. Örneğin, evde bulunan doğalgazın açık bırakıldığı bir ortamda mağdurun kıvılcım oluşturacak bir harekette bulunması sağlanarak yangın çıkarılması halleri söz konusu olabilir.

TCK'nın 82/1-c. maddesinde yer alan düzenleme kapsamında failin sorumlu tutulabilmesi için failin kastının sadece yangın çıkarmak değil, mağduru öldürmeye de yönelik olması gerekir, bu kast doğrudan kast olabileceği gibi olası kast da olabilir. Failin amacı sadece yangın çıkarmak ise ve ölüm de bu yangının neticesi sonucu meydana gelmiş ise bu durumda failin taksirle, bilinçli taksirle ya da olası kastla adam öldürme eyleminden sorumlu tutulması gerekir¹⁹.

13 Nitekim TCK 82/1-b maddesi gerekçesinde “...Kişinin yakılarak, uyurken kulağının içine kızgın yağ dökülerek ya da vücudu parçalanarak öldürülmesi, buna örnek olarak gösterilebilir.” şeklinde belirtilerek canavarca hisle veya eziyet çektirerek öldürmeye yakma suretiyle öldürme halinin örnek gösterilmesi de bu durumu teyit emektedir.

14 “...Oluşa ve dosya kapsamına göre sanığın olay gecesi eşiyile tartıştıktan sonra evdeki koltuğun üzerindeki döşek ile altındaki iki adet kilimin uç kısmını tutuşturduğu, yakma fiilinin yangın boyutuna ulaşmadan mahalle sakinlerinin yardımıyla söndürüldüğü anlaşılmakla; oluşan netice kişilerin sağlığı veya mal varlığı bakımından zarar tehlikesi doğurmaya elverişli hale gelmemiş olması karşısında, eyleminin TCK.nun 170/2. madde ve fıkrasında düzenlenen yangın tehlikesine neden olma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yazılı şekilde TCK.nun 170/1-a, madde ve fıkrası uyarınca hüküm kurulması... Y.8.CD, 13.10.2016, Esas No. 2016/6968, Karar No. 2016/9604.”

15 Otacı, s.489; Artuç, Mustafa, Kişilere Karşı Suçlar, 1.Baskı, Ankara, 2008, s.32.

16 “...sanıkların birlikte T'nin el ve ayaklarını bağlayarak iple boğmaya çalıştıkları, bir süre uğraştıktan sonra ölmediğini görünce maktulün üzerine ve yattığı yere kolonya döküp ateşe verdikleri, maktul T'nin yanık ve karbonmonoksit zehirlenmesi sonucu hayatını kaybettiği olayda; Sanıkların eylemlerine uyan TCK'nun 82/1-b maddesi uyarınca canavarca hisle veya eziyet çektirerek öldürme suçundan cezalandırılmaları ile yetinilmesi gerekirken, somut olayda öldürmenin genel tehlike yaratmak suretiyle yakarak işlenmesi halinin gerçekleşmediği gözetilmeden uygulanma koşulları bulunmayan TCK'nun 82/1-c maddesinin tatbikine karar verilmesi...Y.1. CD, 07.12.2015, Esas No. 2015/2039, Karar No. 2015/5975.” Aynı yönde benzer karar için bkz. Y.1.CD, 06.11.2013, Esas No. 2013/3041, Karar No. 2013/5969.

17 “...Oluşa ve dosya kapsamına göre; sanıklar ile mağdur P. arasında husumet olduğu, sanıkların, zarar vermek amacıyla mağdur P'nin işlettiği gazinonun bodrum kısmında bulunan tahliye çıkışı kapısına yangın hızlandırıcı maddeyi döküp tutuşturarak yangın çıkarmak suretiyle gazinoda bulunan eşyaları yakarak zarar verdikleri, gazinoda bekçi olarak çalışan ve vücudunda yer yer epidermis soyulmalar görülen, 1 ve 2. yanık alanları bulunan maktulün, karbonmonoksit intoksikasyonu sonucu öldüğü ... Y.1.CD, 12.02.2015, Esas No. 2014/4511, Karar No. 2015/511.”

18 Gökçen-Balcı, s.160.

19 Özbek-Doğan-Bacaksız-Tepe, s.122; Tezcan-Erdem-Önok, s.154; Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler s.131;

Yangın çıkarma eylemi sonucunda failin hasmı olan kişinin ölümü yanında başkaca kişi veya kişilerin de ölmesi mutlak ve muhakkak ise üçüncü kişilerin ölümünden de failin doğrudan kastı varmış gibi sorumlu tutulması gerekir, çünkü neticenin “*mutlak ve muhakkak*” gerçekleşeceğinden söz ediliyorsa, suçun kanuni tanımındaki unsurların gerçekleşebileceğinden söz ediliyorsa, suçun kanuni tanımındaki unsurların gerçekleşebileceğini öngörmek, öngörülen neticeyi istememek gibi fiziki gerçekliklerle bağdaşmayan bir düşünce geçerli olmaz. Bu nedenle gerçekleşen ölüm sayısınca failin sorumlu tutulması gerekir²⁰. Örneğin, A şahsının hasmı olan B’yi öldürmek için içerisinde C ve D’nin de olduğu aracın kapılarını kilitleyip aracı benzin dökmek suretiyle ateşe vermesi sonucu çıkan yangında, B şahsının yanında C ve D şahıslarının da ölümüne sebebiyet vermesi halinde, A şahsının sadece B şahsını değil, C ve D şahsını öldürmekten de sorumlu tutulması gerekir, çünkü C ve D şahsının ölümü A’nın eyleminin mutlak ve muhakkak bir sonucudur, ancak bu olayda ölüm gerçekleşmeyip yaralama söz konusu olmuş ise bu durumda failin öldürmeye teşebbüsten sorumlu olması gerekir²¹.

2. Su baskını

Su baskını terim anlamı olarak “*sellerin ve eriyen kar sularının katılmasıyla kabaran akarsuların yataklarından taşarak çevreyi basması, taşkın, taşma, seylap*” olarak tanımlanmıştır²². Sel ise

Toroslu, Nevzat, Ceza Hukuku Özel Kısım, 9. Baskı, Ankara, 2018. s.32; Koca-Üzülmez, s.61; Otacı, s.500; Özen, s.92; Erem, Faruk, Türk Ceza Hukuku, 6.Baskı, Ankara, 1962, s.368.

20 Otacı, s.500.

21 “... Dosya kapsamına göre; olay gecesi aralarında resmi evlilik bulunmayan dokuz yıldır birlikte yaşadığı maktule ile sanığın, sanığın telefonuna gelen mesaj nedeniyle tartıştıkları, sanığın evden ayrılarak motosikleti ile yakındaki petrol istasyonuna gidip 2,5 litrelik pet şişe ile benzin alıp eve geldiği, bu sürede maktulenin, sanığın kendisine saldırmamasından korkup önceki evliliğinden olan kızı M’yi uyandırıp sanığın bıçak almasından korkarak mutfaktaki bıçakları kontrol etmesine istediği, M’nin mutfığa baktığında sanığın bıçak almadığını gördüğü, bu esnada sanığın elinde benzin dolu pet şişe ile eve geldiği doğrudan mutfığa giderek çakmakları kontrol ettiği, fakat çakmakların yanmadığı, maktulenin kızı Muhlise’yi sanığı yatıştırması için sanığın yanına gönderdiği, sanığın mağdura kızarak “sen karışma boşuna dayak yeme” diyerek terslediği ve odaya girerek maktule Naile’yi tekme tokat dövdüğü, bu sırada maktulenin ilk evliliğinden olan oğlu mağdur Abdulkadir’in sesler üzerine uyanarak olaya müdahale etmek istediği, sanığın mağdura bir tokat vurarak uzaklaştırdığı, sanığın elinde benzin dolu pet şişe ile yatak odasına gittiği, maktule ve mağdurların da sanığın arkasından odaya gittikleri, sanığın bu sırada sigara paketinin yanında bulunduğu çakmağı kontrol amacıyla yaktığı, bu sırada maktulenin yatağın kenarına oturduğu ve sanığa “yalvarırım bu saatte ele güne bizi rezil etme” diyerek yatıştırmaya çalıştığı, sanığın da elindeki pet şişeyi açarak içindeki benzini maktulenin oturduğu yatağın üzerine ve maktulenin çevresine doğru döktükten sonra şişenin içinde kalan son benzini de mağdurların çevresine ve üzerlerine gelecek şekilde odanın içine serpiştirdiği, maktule Nailé’nin bu sırada sanığın bileğinden tutarak çakmağı ateşlemesine engel olmak istediği, ancak sanığın daha güçlü olması nedeniyle maktuleyi yatağın üzerine iterek çakmağı yakarak maktulenin eteğinden tutuşturduğu, benzinin birden alev alması nedeniyle etrafın alev aldığı, maktule ile mağdurların üzerlerinin tutuştuğu, kaldırıldıkları hastanede maktulenin aldığı yanık yaraları nedeniyle öldüğü, mağdure Muhlise’nin % 30 oranında 2.derece yanığa maruz kalıp hayati tehlike geçirecek şekilde, mağdur Abdulkadir’in % 25 oranında 2.derece yanığa maruz kalıp hayati tehlike geçirecek şekilde yaralandığı olayda; suçun işleniş şekli, gerçekleştirdiği eylem sonucu mağdurların da öleceklerini bilen ve buna rağmen eylemini gerçekleştiren sanığın eyleme bağlı olarak ortaya çıkan kastı, mağdurlarda meydana gelen yaranın niteliği birlikte dikkate alındığında, sanığın mağdurlara yönelik yangın çıkarmak suretiyle kasten öldürmeye teşebbüs suçlarından cezalandırılması yerine yazılı şekilde suç vasfında yanılığa düşülerek yazılı şekilde olası kastla yaralama suçlarından hüküm kurulması... Y.1.CD, 21.04.2015, Esas No. 2014/540, Karar No. 2015/2574.”

22 www.tdk.gov.tr.(Erişim Tarihi: 01.06.2018).

“sürekli yağan yağmurdan veya eriyen kardan oluşan, geçtiği yerlere zarar veren taşkın su” olarak tanımlanmıştır²³.

Sel ve taşkın kavramları, su baskınının türleridir. Sel daha çok eğimin fazla olduğu yerde ani bastıran yağmur, su oluşumu veya eriyen karların oluşturduğu etki sonucu oluşan durumdur. Taşkın ise sele göre eğimin az olduğu yerde oluşan su baskını türlerinden biridir. Su baskını bu kavramların hepsini içine alan genel bir kavramdır. Sel, taşkın veya başka surette oluşan durumlar su baskınının içine girmektedir²⁴. Kanun koyucu bu suç tipinde özel türlere değinmeyerek en genel tabiri kullanarak tipikliği belirlemiştir.

Su baskını suretiyle öldürme eylemi ile kişiyi suda boğma suretiyle öldürme eylemlerinin birbiriyle karıştırılmaması gerekir. Kanaatimizce failin öldürme eylemini hasmı olan kişiyi deniz, göl veya küçük bir su birikintisinin içine atmak suretiyle ya da vücudunun belli bir kısmını bu su birikintilerine sokmak suretiyle gerçekleştirmesi hali, su baskını suretiyle öldürme kapsamında değildir. Bu madde kapsamında kastedilen durum, genel güvenlik için tehlikeli bir hal olan su baskını çıkarmak suretiyle ölüm eyleminin gerçekleştirilmesidir. Örneğin, A şahsının hasmı olan B şahsını sel sularının giderini değiştirerek, B şahsının oturmuş olduğu bodrum kata akışını sağlaması suretiyle, B şahsının oluşan su baskını neticesinde ölümüne sebebiyet vermesi halinde A şahsının, TCK'nın 82/1-c. (su baskını oluşturmak suretle) maddesinden dolayı sorumlu tutulması gerekir.

Bu madde kapsamında failin sorumlu tutulması için su baskını da failin oluşturup oluşturmayacağı düzenle metninden tam olarak anlaşılmamaktadır. Düzenleme metninde “*su baskını ... kullanmak suretiyle*” şeklinde belirtilerek su baskının kullanılmasından bahsedilmiştir. Bu durumda sanığın kendisinin oluşturmadığı bir su baskını halinden yararlanarak hasmını öldürmesi durumunda sorumluluğunun ne şekilde olacağı net değildir. Örneğin, A şahsı şiddetli yağış nedeniyle oluşmuş olan su baskını fırsat bilerek hasmı olan B'yi bu baskın sonucu kapakların açılacağını bildiği barajın yatağına götürüp kapağın açılması ile hemen olay yerinden uzaklaşıp hasmı olan B'nin suya kapılmak suretiyle ölümüne sebebiyet vermesi durumunda, A şahsının sorumluluğu ne olacaktır?

Kanaatimizce bu nitelikli hallerin uygulanmasındaki amaçtan yola çıkılarak bu soruya cevap vermek gerekir. Bu nitelikli halin ihdas nedeni, failin hem öldürme hem de genel güvenliği tehlikeye sokma gibi iki önemli suça sebebiyet vermesidir. Bu kapsamda fail tek bir eylemle iki ayrı suça sebebiyet vermekte ancak, bu özel düzenleme nedeniyle TCK'nın 82/1-c maddesi kapsamında sorumlu tutulmaktadır. Bu açıdan öldürmeye yönelik eylemin dışında genel güvenliğin de bizzat failin eylemi nedeniyle tehlikeye sokulması gerekir. Yani su baskını halini de bizzat failin oluşturması gerekir. Failin iradesinden bağımsız olarak gerçekleşen genel güvenliğin tehlikeye sokulduğu bir olaydan yararlanarak, öldürme eylemini gerçekleştirmesi halinde, failin TCK'nın 82/1-c maddesinden sorumlu tutulmaması gerekmekte olup, vermiş olduğumuz

23 www.tdk.gov.tr.(Erişim Tarihi: 01.06.2018).

24 Turoğlu, Hüseyin, Coğrafi Bilgi Sisteminin Temel Esasları, 2.Baskı, İstanbul, 2008, s.21.

örnekte failin TCK'nın 82/1-c maddesinden cezalandırılmaması gerekir²⁵. Nitekim düzenleme gerekçesinde de kasten öldürme suçunun genel tehlike yaratmak suretiyle işlenmesi halinde, hem genel tehlike yaratma suçunun hem de kasten öldürme suçunun birlikte gerçekleşmiş olduğu, ancak kanun koyucunun özel bir düzenleme yaparak failin kasten öldürme suçunun nitelikli halinden dolayı sorumlu tutulması gerektiği belirtilerek bu durum vurgulanmıştır.

Bu nitelikli halden dolayı failin sorumlu tutulabilmesi için failde hem genel güvenliği tehlikeye sokma kastı hem de öldürme kastı mevcut olmalıdır. Failde sadece genel güvenliği tehlikeye sokma kastı varsa ancak, ölüm bunun sonucunda meydana gelmiş ise failin somut duruma göre taksir, bilinçli taksir veya olası kastla adam öldürme suçlarından dolayı sorumluluğu yoluna gidilecektir²⁶.

Kanunumuzda bu nitelikli hale yer verilmiş ise de aslında gerçek hayatta bu şekilde bir nitelikli halin gerçekleşmesi çok istisnai bir durumdur. Bunun nedeni tek başına su baskını oluşturma gibi bir eylemin zaten hazırlanış itibarıyla zor olan bir eylem olmasıdır, hasmını öldürmek isteyen failin daha sıradan bir metod kullanarak (Örneğin, Yangın çıkarmak suretiyle) eylemini gerçekleştirmesi çok daha kolaydır, dolayısıyla bu nitelikli hale ilişkin verilmiş içtihatlarla da rastlanılmadığından çalışmamızda yer verilememiştir.

3. Tahrip

Tahrip kelime anlamı olarak “*yıkma, kırıp dökme, harap etme, bozma*” anlamına gelmektedir²⁷. Tahrip kapsamı olarak bu kavramların hepsinin üstündedir, kanaatimizce bu kavramın özellikle seçilmesinin nedeni, kanun koyucu tarafından en geniş tabire yer verilerek boşlukta kalan tahrip hallerinin cezasız kalmasına engel olmaktır. Doktrinde bir görüşe göre tahrip, bir insanın öldürülmesi şekli veya vasıtası olamaz, bu nedenle kanuna konulması yersizdir²⁸. Kanaatimizce aşağıda da belirteceğimiz üzere tahripin özellikle yıkma suretiyle öldürme eylemlerinde kullanılması mümkün olduğundan bu görüşe katılmamaktayız.

Tahrip hali içerisinde öldürme amacıyla başvurulabilecek ve en sık kullanma ihtimali olan yöntem, yıkma yöntemidir. Daha kesin ölümü sağlamak için fail, hasmının içerisinde olduğu yapıyı yıkma suretiyle öldürme eylemini gerçekleştirebilir, bu nedenle bu yöntem tahrip halleri içerisinde rastlanması mümkün olan bir örnek olarak görülebilir. Tahrip kavramı kelime anlamı olarak çok geniş bir kavram olduğu için bu yöntem içerisine girecek halin genel güvenliği tehlikeye sokabilecek nitelikte olması gerekir. Ancak tıpkı su baskını suretiyle öldürme bahsinde de belirttiğimiz gibi, eğer bir failin amacı öldürme eylemini gerçekleştirmek ise failin bu eylemini

25 Örneğin A şahsının oturmakta olan mevki yakınlarında çıkmış olan bir yangına hasmı olan B'yi atmak suretiyle öldürmesinde de genel güvenliği tehlikeye sokan yangını çıkaran kişinin sanık olmaması nedeniyle A şahsının TCK'nın 82/1-c maddesinden değil, somut duruma göre TCK'nın 82/1-b veya TCK'nın 81/1. maddesinden sorumlu tutulması gerekir.

26 Gökçen-Balçı, s.163; Otacı, s.501.

27 www.tdk.gov.tr.(Erişim Tarihi: 01.06.2018).

28 Otacı, s.501.

çok daha kolay ve zahmetsiz yöntemler varken, tahrip gibi gerçekleştirilmesi zor olan bir yöntem kullanmak suretiyle gerçekleştirilmesi zor bir ihtimaldir. Nitekim bu hususu, bu konuda verilmiş olan bir Yargıtay kararına rastlayamamız da desteklemektedir.

Tahrip suretiyle öldürme eyleminin gerçekleştirilmesi halinde, kanaatimizce tahribe konu olan olayı da bizzat failin gerçekleştirilmesi gerekir. Kanun koyucu genel güvenliği tehlikeye sokmak suretiyle ölümü gerçekleştiren faili cezalandırmaktadır. Failin, iradesi dışında gerçekleştirilen bir tahrip halinden faydalanarak hasmını öldürmesi halinde, failin TCK'nın 82/1-c maddesinden değil, somut duruma göre TCK m. 81'den veya m. 82'de yer alan başkaca nitelikli halden sorumlu tutulması gerekir. Örneğin, kentsel dönüşüm yapılmak suretiyle gerçekleştirilecek toplu yıkımdan haber ve bilgisi olan failin, hasmının daha önceden denetim yapılmayan bu alana gelmesini sağlayıp, gerçekleştirilen yıkım esnasında hasmının çöken binanın altında kalarak ölümüne sebebiyet vermesi halinde, tahrip halini bizzat gerçekleştiren kişi olmaması nedeniyle failin TCK'nın 82/1-c maddesinden değil, TCK'nın 81. maddesinden sorumlu tutulması gerekir.

Tahrip hali kapsamında failde çifte kast olması gerekir. Yani failin hem genel güvenliği tehlikeye sokma kastına sahip olması hem de öldürme kastına sahip olması gerekir. Failin öldürme kastı yoksa TCK'nın 82/1-c maddesi kapsamında sorumlu tutulması mümkün değildir²⁹.

Tahrip suretiyle öldürme nitelikli hali, etki alanı olarak geniş kitleleri etkilemesi muhtemel olan bir nitelikli haldir. Failin hedefinde olan kişinin yanında mağdur ile aynı yer ve mekanda bulunan kişilerin de bu eylemden etkilenmesi mutlak ve muhakkaktır. Bu nedenle fail, hasmı dışında başkaca kişilerin hasmının yanında olmasına rağmen, bu nitelikte geniş tahrip etkisine sahip eylemi gerçekleştiriyorsa, bu durumda failin gerçekleşen ölüm sayısınca sorumlu tutulması gerekir. Örneğin, A şahsının, hasmı olan B şahsını öldürmek için içerisinde B şahsı ile birlikte C şahsının da olduğu 5 katlı binayı çökertmek suretiyle B ve C şahsını öldürmesi halinde, A şahsının sadece hasmı olan B'yi değil, C şahsını da öldürmekten dolayı sorumlu tutulması gerekir.

4. Batırma

Batırmak, bir cismin sıvı veya yumuşak bir maddenin içine gömülmesi veya batmasını sağlayarak gerçekleşen bir eylemdir³⁰. Batırılan madde su, yağ, çamur gibi sıvı madde olabileceği gibi kum, toprak v.b yumuşak bir madde de olabilir. Batırma, terim anlamı olarak yukarıda ele aldığımız su baskını, tahrip gibi geniş anlamda kullanılan bir eylemdir³¹.

Her ne kadar madde kapsamı incelendiğinde batırma kavramının çok geniş anlama gelecek şekilde kullanılmış olduğu görülse de kanaatimizce burada kastedilen suda batırma olup; özellikle gemi,

29 Gökçen-Balcı, s.164; Artuk-Gökçen, s.83; Bayraktar, Köksal-Keskin Kızıroğlu, Serap-Yıldız, Ali Kemal-Memiş Kartal, Pınar-Altunç, Sinan-Bostan Bozbayındır, Gülşah-Erman, Barış-Eroğlu Erman, Fulya-Kurt, Gülşah-Sınar, Hasan, Özel Ceza Hukuku Kişilere Karşı Suçlar C.II, 1.Baskı, İstanbul, 2017, s.45.

30 www.tdk.gov.tr.(Erişim Tarihi: 01.06.2018).

31 Bu nitelikli halin kanunda yer almasının gereksiz olduğu konusunda bkz. Otacı, s.501.

sandal, tekne gibi araçların batırılması suretiyle öldürme eylemlerinin amaçlandığını söylemek gerekir³².

Ölüme sebebiyet veren halin bu madde kapsamına girip girmediğinin tespiti, bu eylemin genel güvenliği tehlikeye sokabilecek bir eylem olup olmadığına göre hareket edilmek suretiyle tespit edilmelidir. Örneğin, failin hasmını öldürmek için, hasmının bizzat içinde bulunduğu aracı denize sürükleyerek, mağdurun içerisinde olduğu aracın suya batmasını sağlamak suretiyle mağduru öldürmesi ya da bizzat hasmının içerisinde olduğu geminin su almasını sağlamak suretiyle batmasını sağlayarak hasmının ölümüne sebebiyet vermesi halleri bu kapsama girmektedir.

Doktrinde bu nitelikli halin açıklanması kapsamında, failin hasmı olan mağdurun başını suya batırarak veya mağduru suya atarak ölümüne sebebiyet vermesi hallerinin bu nitelikli hal kapsamında olduğu belirtilmiştir³³. Ancak bu açıklamalara katılmak mümkün değildir, madde gerekçesi incelendiğinde, kanun koyucunun bu eylemi nitelikli hal saymasına sebebiyet veren durum, failin öldürme eylemini genel tehlikeye sebebiyet veren eylemi işlemek suretiyle gerçekleştirmesidir. Failin bizzat bireysel olarak hasmı olan kişinin başını suya batırması veya bizzat hasmı olan kişiyi suya atması şeklindeki eylemler genel güvenliği tehlikeye sokmaktan ziyade, kişisel (özel) güvenliği tehlikeye sokma niteliğindeki eylemlerdir, kanunun aradığı şart öldürme eyleminin genel güvenliği tehlikeye sokucu nitelikte olan batırma tipi eylemlerle işlenmesidir. Bu nedenle verilen örneklerin bu nitelikli hal kapsamında olduğu yönündeki görüşe katılamamaktayız.

Yukarıdaki tehlike hallerinde de belirttiğimiz gibi bu nitelikli halde de failin, çifte kasta sahip olması, bu eylemin mutlak ve muhakkak sonucu olan öldürme eylemlerinden de sorumlu tutulması gerekir.

5. Bombalama

Bomba, terim anlamı olarak canlı cansız hedeflere atılan içi yakıcı ve yıkıcı maddelerle doldurulmuş, türlü büyüklükte patlayıcı madde olarak olarak tanımlanmışken³⁴, bombalama ise bombanın belli bir hedefe konulması, fırlatılması veya gönderilmesi olarak tanımlanabilir.

Bomba patlayıcı bir silahtır, genellikle savaşan birey ve teşkilatlarda kullanılır. Yakıttan çok daha fazla enerji çıkarma özelliğine sahiptir. Harekete geçmesi ve enerji yayması çok daha hızlı bir şekilde ve yüksek şiddette ses çıkarmasıyla gerçekleşir. Yaydığı enerji yıkıcı etkisi olan şok dalgalar halinde ilerler. Patlayıcı madde olan bombanın bulundurulması ancak yetkili makamların izni ile mümkündür, aksi halde sanık TCK'nın 174/1. maddesi gereğince sorumlu olur.

32 Aynı yönde bkz. Otacı, s.501. Aksi yönde bkz. Gökçen-Balcı, 164.

33 Gökçen-Balcı, s.164.

34 www.tdk.gov.tr.(Erişim Tarihi: 01.06.2018).

Emniyet Teşkilatı Bomba İmha Tazminatının Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 4. maddesinde bomba kavramı tanımlanmıştır. Buna göre bomba, “öldürmek, tahrip etmek, zarar vermek, şeklini bozmak, ilgiyi başka yere çekmek, taciz etmek için standart ve standart dışı olup, elde mevcut veya temin edilebilen askeri, ticari, sanayi, zirai veya başka usullerle bir araya getirilmesi ve yerleştirilmesi ile yapılmış patlayıcı madde ve düzenekleri” şeklinde belirtilmek suretiyle tanımlanmıştır³⁵.

Bu tanımda da görüldüğü üzere bomba sadece öldürme amacıyla değil rahatsız etmek, zarar vermek veya ilgiyi başka bir yere çekmek amacıyla da kullanılabilir. Ses bombası buna örnek olarak verilebilir. Kanunumuzda kastedilen bombalama faaliyeti ise öldürmek amaçlı olduğu için burada kullanılacak bombanın öldürmeye elverişli olması gerekir. Örneğin, tahrip gücü son derece düşük olan bir bomba ile yapılan bombalama faaliyetinde, hedefteki şahsın herhangi bir zarar görmemiş olması halinde suçun elverişli araçla işlenmemiş olması nedeniyle sanık hakkında TCK'nın 82/1-c maddesi değil, somut duruma göre TCK'nın 170 veya 174. maddelerine göre işlem yapılması gerekir.

Öldürücü etkiye sahip olan bir bombanın kullanılması, genel güvenlik için de oldukça tehlikelidir, hatta bu tip eylemlerde olayla ilgisi olmayan kişilerin de genelde yaralandıkları veya hayatlarını kaybettikleri görülmektedir. Bu nedenle bombalama suretiyle gerçekleştirilen öldürmelerin daha ağır bir şekilde cezalandırılması yerinde bir düzenleme olmuştur.

Bombalama suretiyle öldürme halinde hedeflenen kişinin yanında veya yakınında başkaca bir kimsenin olması da mümkündür. Bu durumda bu kişilerin de bombalama eyleminden etkilenmeleri mutlak ve muhakkaktır. Her ne kadar failin TCK'nın 82/1-c maddesinden sorumlu tutulması için çifte kasta sahip olması aransa da hedeflenen kişi ile birlikte ölmesi mutlak veya muhakkak olan kişilerin de ölümünden failin sorumlu tutulması gerekir. Bu durumda gerçekleşen ölüm sayısı kadar öldürme eyleminden, failin sorumlu tutulması gerekir³⁶. Eğer bu kişiler eylemden dolayı ölmemiş, yaralanmışlar ise bu durumda failin teşebbüsten dolayı sorumlu tutulması gerekir. Ancak burada diğer kişilerin bombalama eylemi sonucu ölümünün mutlak veya muhakkak seviyesinde olmasına dikkat edilmesi gerekir³⁷.

35 RG. Tarihi: 05.11.2008, RG. Sayısı: 27045.

36 Otacı, s.501.

37 “... Oluşa ve dosya içeriğine göre; sanık H'nin eşi mağdure N'nin aile içi anlaşmazlıklar nedeniyle çocukları ile birlikte ortak ikameti terk ederek kız kardeşi mağdure Hanife'nin evinde kalmaya başladığı, olay tarihinde gece saat 02:15 sıralarında sanık Hasan'ın mağdure H'nin evine el bombası atıp ayrıca uzun namlulu silahla evi kurşunlaması sonucu oğlu maktul M'nin öldüğü, mağdureler N, H ve E'nin yaralandığı, evdeki patlama ve buna bağlı yangın sonucu evinde zarar gördüğü olayda; sanığın eyleminin, oğlu maktul M'yi kasten öldürme, mağdureleri ise kasten öldürmeye teşebbüs ve mala zarar verme suçlarını birlikte oluşturduğu ancak TCK.nun 44. maddesinde düzenlenen fikri içtima kuralı uyarınca sadece en ağır cezayı gerektiren öldürme ve öldürmeye teşebbüs suçlarından dolayı cezalandırılması gerektiği gözetilmeden ayrıca TCK.nun 151/1, 152/2-a maddeleriyle mala zarar verme suçundan mahkumiyetine karar verilmesi...Y.1.CD, 07.07.2014, Esas No. 2014/2274, Karar No. 2014/3741.”

Söz konusu nitelikli hal bizzat bombanın mağdurun bulunduğu alana atılması³⁸ ya da mağdurun bombanın olduğu alana gitmesinin sağlanması³⁹ suretiyle gerçekleştirilebileceği gibi, bizzat bombanın patlamasında mağdurun araç olarak kullanılması suretiyle de gerçekleştirilmesi mümkündür⁴⁰.

Bazen kullanılan bombanın etkisi ile yangın çıkması ya da bombanın tahrip gücünün yüksek olması nedeniyle tahribatin gerçekleşmesi halleri de söz konusu olabilmektedir. Bu nitelikli halin seçimlik hareketli olması nedeniyle, bu hallerden herhangi bir tanesinin ölümüne sebebiyet vermesi yeterlidir, bu hallerden hepsinin gerçekleşmesi sadece cezanın üst sınırdan verilmesi sebebi olabilir, ancak madde hükmü sabit cezayı içerdiği için teşdid uygulaması da mümkün değildir. Ayrıca birden fazla sebebin gerçekleştiği bu hallerde, tüm nitelikli hallerin hükme yazılması gerekir⁴¹.

6. Nükleer, Biyolojik ve Kimyasal Silah Kullanma

a. Genel Olarak

Sivil halk üzerinde oldukça büyük ve yıkıcı etkiye sahip olan nükleer, kimyasal ve biyolojik silahlar insan, hayvan, bitki ve doğal çevrelerde uzun süreli tahribat yaratırlar. Bu tahribatlar geniş alanlara da yayılarak, özellikle insanlarda önemli bazı sağlık problemlerine yol açabilirler. Teknolojinin gelişmesi ile birlikte yaygınlaşan bu silahlar, kullanıldığı anda çok etkili sonuçlara neden olabilecek tarzda silahlardır⁴². Bu silahların yasaklanmasının sebebi tüm halkların güvenliğini sağlamaktır⁴³.

38 “... sen ölümü hak ettin, Allah senin yardımcın olsun sayın İ. bey” diye biten nottan da anlaşıldığı üzere aralarında bir husumet bulunmakta olan E. Utaş, olay günü saat 18.15 sıralarında Alsancak Semti Cumhuriyet Bulvarı No: 371/B de bulunan Alsancak Cafe adlı iş yerine nereden ve kimden temin ettiği tespit edilemeyen iki adet el bombası ile gelip bu el bombalarını tanıkların anlatımına göre o sırada cafede oturmakta olan maktül İ. Çifçi nin bulunduğu yere doğru “Oo bütün ağabeyler burada “ diyerek pimini çekerek attığını ve el bombalarını peş peşe patladığı...Y.1.CD, 15.03.2016, Esas No. 2015/1880, Karar No. 2016/1254.”

39 “...Sanık Memet Yıldırımın yolcu münübüsü koltuğu altına ve sahil yolu yürüş bandındaki çöp sepetlerine canlılar üzerinde öldürücü ve yaralayıcı cansızlar üzerinde yakıcı ,yıkıcı ve tahrip edici özelliğe sahip patlayıcı madde koymak ve patlatmak suretiyle 19 kişinin yaralanmasına neden olma eylemin kasten öldürmeye teşebbüs suçunu oluşturacağı hukuki durumunun buna göre takdir ve tayini gerektiği gözetilmeden suç vasfında yanılıya düşülerek yazılı şekilde hüküm kurulması... Y.9.CD, 04.07.2011, Esas No. 2011/5648, Karar No. 2011/8611.”

40 “... Sanığın mağdur-müdahil tarafın kullandığı araziye, patladığında 50 metre çapındaki bölgede bulunan canlıları öldürücü güçte patlayıcı madde düzeneği hazırlayarak yerleştirdiği, bu düzeneğin ateşlenmesini sağlamak için de tuzak olarak bir dal parçasını kabloya bağlayıp toprak üzerinde bıraktığı, mağdur-müdahil Gülbahar’ın da olay günü tarlasına çalışmak amacıyla gittiğinde bu dal parçasını görerek çekmesi üzerine füyelerin ateş aldığı yine bir kısım füyelerin de kısmen yandığı, ancak bidon içine koyduğu dinamitlerin patlamadığı, anlaşılma; bilirkişi ve ekspertiz raporlarına göre kullanılan malzemelerin patlayıcı nitelikte olması, düzeneğin patlamaya elverişli yapılması, tuzak olarak kullanılan dal parçasının çekilmesi nedeniyle füyelerin ateş alması, patlayıcı olarak kullanılan maddelerin miktarı hazırlanan düzeneğin de öldürmeye elverişli olması da nazara alındığında, sanığın eyleminin adam öldürmeye eksik teşebbüs niteliğinde olduğundan sanık hakkında adam öldürmeye eksik teşebbüs suçundan hüküm kurulması gerekirken suç vasfında yanılıya düşülerek yazılı şekilde hüküm kurulması ...Y.1.CD, 31.10.2007, Esas No. 2007/1160, Karar No. 2007/7983.”

41 Gökçen-Balcı, s.166.

42 Bayraktar-Kızıroğlu-Yıldız-Kartal-Altunç-Bozbayındır-Erman-Erman-Kurt-Sınar, s.46.

43 Gökçen-Balcı, s.167.

Nükleer, biyolojik veya kimyasal silah kullanma suretiyle öldürme eylemleri sonuca ulaşma bakımından çok etkili olmakla birlikte işleyiş şekli itibarıyla oldukça zahmetlidir. Bu zahmet hem bu silahlara ulaşmanın zor ve maliyetli olmasından hem de bu silahların kullanılmasındaki zorluktan kaynaklanmaktadır.

Bu nitelikli halin insanlığa karşı suçlar ile karıştırılmaması gerekir, insanlığa karşı suçlar kapsamında da öldürme eylemi nükleer, biyolojik veya kimyasal silah kullanmak suretiyle gerçekleştirilebilir, ancak failin bu eylemi siyasal, felsefi, ırki veya dini saiklerle işlemesi gerekmektedir.

Bu silahların kitle imha silahı olarak kullanılması çok daha tercih edilen bir durumdur. Bu nedenle bu silahların kullanılması halinde, failin hedeflediği kişi dışında başkaca kişilerin ölmesi de mutlak veya muhakkak olabilir, bu nedenle kanaatimizce failin bu ölümler bakımından da kasıtlı davranmış sayılarak, meydana gelen ölüm sayısınca sorumlu tutulması gerekir.

765 sayılı kanunda ayrıca zehirlemek suretiyle öldürme eylemi düzenlenmiş olmasına rağmen 5237 sayılı kanunda bu eyleme yer verilmemiştir. Hakeri'ye göre zehirleyerek öldürme eylemi bu kapsamda değildir. Yazar'a göre, kimyasal veya biyolojik silahın kullanılması suretiyle öldürme eylemi genel güvenliği tehlikeye sokması nedeniyle cezalandırılmaktadır, zehirlemeyi biyolojik silah olarak kabul etmek mümkün değildir. Yazar'a göre, örnek olarak bir ilçenin su deposuna zehir atılması gibi genel tehlikeli bir yöntemle öldürme suçunun işlenmesi durumunda, bu maddenin uygulanması mümkün değildir, çünkü bu madde sınırlı sayıda eylemi cezalandırmıştır, dolayısıyla bu eylemin nitelikli hal kapsamında görülmesi mümkün değildir⁴⁴. Kanaatimizce de bu görüş yerindedir, ancak nükleer, kimyasal ya da biyolojik silah kullanma suretiyle meydana gelen zehirlenmeleri bu nitelikli hal kapsamında kabul etmek gerekir⁴⁵.

b. Nükleer Silah

Temel olarak atom çekirdeği üzerinde yapılan işlemlerle özel olarak elde edilen nükleer silahlar, yıkıcı gücünü patlama ve patlama sırasında yaydıkları ısı, ışık, radyasyon, enerji ve materyallerden alırlar. Bu çerçevede, atom çekirdeğinin parçalanması suretiyle yani nükleer *fizyon* yoluyla yapılan silahlar, elde edilen enerji temel olarak atomun çekirdeğinden (*nucleus*) geldiği için daha çok "atom bombası" olarak anılırken, birden çok atom çekirdeğinin birleştirilmesi yani nükleer *füzyon* yoluyla elde edilen silahlarsa elde edilen ve teorik olarak sınırsız olan enerji temel olarak hidrojen izotopları arasındaki etkileşimden geldiği için genellikle "termonükleer bombalar" ya da "hidrojen bombaları" olarak adlandırılmaktadır. Her durumda, en azından mevcut uluslararası hukuk düzenlemeleri çerçevesinde genel olarak nükleer silahlar başlığı altında ele alınabilecek bu silahlar, insani ve çevresel etkileri açısından en yıkıcı ve uzun süreli kitle imha silahı olarak bilinmektedir⁴⁶.

44 Hakeri, s.225.

45 Aynı yönde bkz. Gökçen-Balcı, s.167.

46 Denk, Erdem, Bir Kitle İmha Silahı Olarak Nükleer Silahların Yasaklanmasına Yönelik Çabalar, Ankara Üniversitesi

Nükleer silahların en önemli özelliği, çok geniş bir bölgede canlı-cansız her şeyi tümünden yok etme kapasitesine sahip olması ve zararlı etkilerini çok uzun bir zaman dilimi içerisinde de gösterebilmesidir⁴⁷.

Nükleer silahların özellikle Hiroşima ve Nagasawaki'de kullanılarak yüzbinlerce insanın ölümüne sebebiyet vermesi nedeniyle dünyada tedirginlik oluşmuş bu nedenle Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesine İlişkin Andlaşma yürürlüğe sokulmuştur⁴⁸.

Nükleer silahlar içerisine atom bombası, hidrojen bombası gibi silahlar girmektedir. Bu silahlar klasik silahlardan çok fazla farklılık arz etmektedirler ve etki dereceleri çok güçlüdür. Örneğin, bir megatonluk nükleer silah 300 kilometrekarelik bir alan içinde korumasız halkın yüzde doksanını öldürebilir⁴⁹.

Nükleer silahlar, üretiminin maliyetli olması, kullanımının dahi teknik bilgi ve uzmanlık istemesi ve kullanım imkanının zorluğu nedeniyle salt anlamda öldürme eyleminden ziyade, kitlesel anlamda etki doğurmak amacıyla tercih edilen silahlardır. Bu nedenle bu silahların bireysel adam öldürme eylemlerinde çok tercih edilen bir silah olmadığını belirtmek gerekir, nitekim bu konuda verilmiş olan bir içtahata rastlanılmaması da bu hususu teyit etmektedir.

Nükleer silah kavramı yerine uygulamada bazen nükleer bomba, atom bombası veya hidrojen bombası gibi tabirler kullanılmaktadır, kanun koyucunun bombalama suretiyle öldürme eylemiyle karışmasını önlemek adına bu düzenlemede silah ibaresini kullanması yerinde olmuştur. Her ne kadar bazen nükleer bomba ibaresi kullanılmakta ise de buradaki bombadan kastedilen iki ayrı atomun birleşmesi veya parçalanması sonucu oluşan enerji kullanılarak elde edilen silahtır, bu nedenle bu silahlar kullanılarak gerçekleştirilen öldürme eylemlerinin bombalama suretiyle öldürme eylemleri ile karıştırılmaması gerekir.

c. Kimyasal Silah

Dünyadaki silahlanmanın önüne geçmek amacıyla 13.1.1993 tarihinde Paris'te imzalanan ve 4/4/1997 tarihli ve 4238 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Kimyasal Silahların Geliştirilmesinin, Üretiminin, Stoklanması ve Kullanımının Yasaklanması ve Bunların İmhası ile İlgili Sözleşme hükümlerine paralel olarak kabul edilen 5564 sayılı Kimyasal Silahların Geliştirilmesi, Üretimi, Stoklanması ve Kullanımının Yasaklanması Hakkında Kanun'un 2/b maddesinde kimyasal silah tanımlanmıştır. Buna göre kimyasal silah *“toksik kimyasal maddeler ve bunların prekürsörlerini; toksik kimyasal maddelerin, savaş gereçleri ve aygıtlarının kullanımı sonucunda ortaya çıkacak olan zehirleyici nitelikleri yoluyla ölüme veya başka bir hasara yol*

Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, C.66, S.3, 2001, s.97; Bozbiyık, Arif-Hancı, Hamit-Özdemir, Çağlar-Demirkan, Özgür, Nükleer Silahlar: Üretimi ve Etkileri, Sürekli Tıp Dergisi, C.10, S.10, 2001, s.386.

47 Denk, s.98.

48 Söz konusu andlaşma Türkiye tarafından kabul edilmiş ve buna ilişkin kanun 28.11.1979 tarihinde resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

49 Bozbiyık-Hamit-Özdemir-Demirkan, s.386.

açmak üzere özel olarak tasarımı yapılmış olan herhangi bir cihazı, aparatı veya düzeneği; bu savaş gereçleri ve aygıtlarının kullanımıyla doğrudan doğruya ilişkili bir biçimde kullanılmak üzere tasarımı yapılmış olan herhangi bir cihazı, aparatı veya düzenek” şeklinde tanımlanmıştır⁵⁰.

Kimyasal silahların nükleer silahlar kadar tehlikeli oldukları söylenebilir, ancak kimyasal silahlar yapıları ve binaları yok etmezler, tahrip edici silahlardan değildir. Bu silahlar sadece yaşamları sona erdirir. Nükleer silahlar daha yıkıcı ve kalıcı etkilere sahiptir. Nükleer silah çok az ülkede bulunmasına rağmen kimyasal silahların birçok ülkede bulunması mümkündür. Nükleer silahların dünya üzerinde iki kez kullanılmasına tanık olunmuştur. Bunlar Hiroşima ve Nagasavaki'deki olaylardır, ancak kimyasal silahların kullanımını çok kez olmuştur.

Kimyasal silahlar havanlar, füzeler ve diğer ajanlar kullanılarak dağıtılan zehirli kimyasal maddeleri içerir. Bu ajanlar zehirli kimyasalın havaya yayılmasına neden olan patlamalara neden olur. Bu silahların etkisi ortamdaki hava temizleninceye kadar devam eder. Kimyasal silaha örnek olarak şarbon, sarin gazı, klor gazı ve hardal gazı verilebilir⁵¹.

Kimyasal silahlar, üretiminin maliyetli olması, kullanımının dahi teknik bilgi ve uzmanlık istemesi ve kullanım imkanının zorluğu nedeniyle salt anlamda öldürme eyleminden ziyade kitlesel anlamda etki doğurmak amacıyla tercih edilen silahlardır. Bu nedenle bireysel adam öldürme eylemlerinde çok tercih edilen bir silah olmadığını belirtmek gerekir, nitekim bu konuda verilmiş olan bir içtahata rastlanılmaması da bu hususu teyit etmektedir.

d.Biyolojik Silah

Biyolojik silah genel olarak insan, hayvan ve yararlı bitkileri öldürmek, tahrip etmek veya yaralama için hastalık yapıcı virüslerin, mikroorganizmaların ya da ürünlerin silah olarak kullanılmasıdır. Biyolojik silahlar hem canlı mikroorganizmaları (bakteriler, virüsler ve mantarlar) hem de mikroorganizmalar, bitkiler ve hayvanlarca üretilen toksinleri içermektedir. Genel itibarıyla öldürücü olan bu virüsler bulaşıcı da olabilmektedir. Biyolojik silahlar genel itibarıyla 4'e ayrılmakta olup bunlar bakteriler, mantarlar, virüsler ve protozoonlardır⁵².

Silah olarak kullanılabilmesi düşünülen başlıca biyolojik maddeler, bakteri cinsinden şarbon, veba, tularemi ve Q fever; toksin cinsinden botulinum ve risin; virüs cinsinden de çiçek olarak sayılabilir⁵³.

Biyolojik silahlarla mücadele amacıyla da uluslararası düzenleme yapılmıştır. Türkiye'nin de tarafı olduğu Bakteriolojik (Biyolojik) ve Zehirleyici Silahların Geliştirilmesi, Yapımı ve Stoklanmasının Yasaklanması ve Bunların İmhasına İlişkin Sözleşme'nin 1. maddesinde “Hiçbir

50 Otacı, s.502; Bakıcı, s.652; Gökçen-Balcı, s.169; Özdemir, Çağlar – Bozbiyık, Arif-Hancı, Hamit, Kimyasal Silahlar: Etkileri, Korunma Yolları, Sürekli Tıp Dergisi, C.10, S.8, 2001, s.298.

51 Özdemir-Bozbiyık-Hancı, s.298.

52 Otacı, s.502.

53 Gökçen-Balcı, s.169; Bakıcı, s.652.

surette elde bulundurulmayacak unsurlar; her türlü mikroplu etkenler veya diğer biyolojik elemanlar veya menşei ve üretim yöntemi ve çeşitleri ne olursa olsun toksinlerin önleyici, koruyucu ve diğer bariyerli gayeler için gerekli olduğunu doğrulamayan miktarları ile bu çeşit etken ve toksinlerin dostça olmayan amaçlarla veya silahlı çatışmalarda kullanılmasına yarayan silah, teçhizat ve atış araçlarıdır.” şeklinde belirtilmek suretiyle bu silahlar tanımlanmıştır.

Biyolojik silahlar maliyetlerindeki düşüklük ve etkilerindeki yükseklik nedeniyle “yoksul adamın atom bombası” olarak tanımlanmaktadır⁵⁴. Bu durum biyolojik silahları nükleer silahlardan ayırmaktadır. Ayrıca etki derecesi ayarlanabildiği takdirde söz konusu silahlar tesir gücü bakımından da oldukça etkili olabilmektedir. Özellikle soykırım ve insanlığa karşı suçlar açısından bu silahlar düşünülebilir⁵⁵.

Dünya çapında teknolojinin getirmiş olduğu yenilik ile kitle imha silahlarının tehlikelilik arz etmesi nedeniyle biyolojik silahlar için de uluslararası mevzuat hükümleri devreye sokulmuştur.

Bu denli, tehlikeli olan bir silah ile öldürme eyleminin gerçekleşmesinin nitelikli hal sayılması gayet yerinde bir düzenleme olmuştur, söz konusu silah kitle imha silahı olduğu için kullanılması halinde bireysel etkiden çok kitlesel etki bırakabileceği bunun da genel güvenlik için son derece tehlikeli bir durum oluşturacağını söylemek gerekir.

III. TCK’NIN 82/1-c MADDESİ KAPSAMINDA FİKRİ İÇTİMA, BİLEŞİK SUÇ İLİŞKİSİ

Kasten adam öldürmenin TCK’nın 82/1-c maddesi kapsamında genel tehlike yaratmak suretiyle işlenmesi halinde artık zararın içerisinde eridiği kabul edilen tehlike suçundan değil, zarar suçundan (TCK m. 81) dolayı failin sorumlu tutulması gerekirdi, ancak kanun koyucu özel bir düzenleme yaparak failin nitelikli adam öldürme suçundan dolayı sorumlu tutulmasını düzenlemiştir.

TCK’nın 82/1-c maddesi kapsamında meydana gelen ölümlerde, failin ayrıca genel tehlike yaratan eyleminden sorumlu olup olmayacağı da önem arz etmektedir. TCK’nın 82/1-c maddesi gerekçesinde “... kasten öldürme suçunun genel tehlike yaratmak suretiyle işlenmesi halinde, hem genel tehlike yaratma suçu hem de kasten öldürme suçu birlikte gerçekleşmiş olmaktadır. Fikri içtima hükümleri uygulanmak suretiyle bu durumda kişiye ağır cezayı gerektiren kasten öldürme suçundan dolayı cezaya hükmetmek gerekecektir. Ancak bu bent hükmüyle söz konusu durum, kasten öldürme suçunun nitelikli hali olarak kabul edilmiştir.” şeklinde belirtilmek suretiyle kasten öldürme suçu ile genel güvenliği tehlikeye sokma suçu arasında fikri içtima hükümlerinin

54 1972 yılında, Amerika Birleşik Devletleri’nin Şikago kentinde, kentin su şebekesine içinde tifo etkeni bulunan 30-40 kg kadarlık bir bombanın bulaştırılmaya çalışıldığı ve bu bombanın bir lisenin laboratuvarında üretildiği düşünülürse bu tabirin yerinde olduğunu söylemek gerekir.

55 Otacı, s.503.

uygulanması gerektiği, failin farklı neviden fikri içtima hükümleri çerçevesinde ağır olan ölüm neticesinden sorumlu tutulması gerektiği vurgulanmıştır.

Ancak bazı yazarlara göre, bu durumda içtima hükümleri değil, birleşik suç hükümleri söz konusudur, TCK'nın 82/1-c maddesine konu olan düzenleme, genel güvenliği tehlikeye sokma suçu ve adam öldürme suçlarının birleşimi suretiyle oluşmaktadır. Bu nedenle bileşik suç hükümleri söz konusudur⁵⁶.

Bu görüşten farklı olarak, bu durumda araç suç kanunda öngörülmediğinden bu suçlar arasında birleşik suç ilişkisi de bulunmadığından, nitelikli adam öldürme yanında, genel tehlike suçundan da failin cezalandırılması gerektiği gibi görüşler de ileri sürülmüştür⁵⁷.

Kanaatimizce TCK'nın 82/1-c maddesi, kasten adam öldürme ve genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması gibi iki ayrı suçun birleşmesi sonucu oluşmuştur. TCK'nın 42. maddesi hükmüne bakıldığında biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suça bileşik suç (mürekkep suç) denir. TCK'nın 81. maddesi kasten adam öldürme suçunu yaptırıma bağlamış, TCK'nın 82/1-c maddesi de genel güvenliğin tehlikeye sokulması suçu ile birlikte işlenen kasten adam öldürme suçunu yaptırıma bağlamıştır. Yani adam öldürme suçunun yanına unsur olarak genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu eklenmiş ve bu kapsamda yeni bir nitelikli hal ihdas edilmiştir. Dolayısıyla madde gerekçesinde belirtilen fikri içtimaya ilişkin açıklamalara katılmadığımızı belirlemek gerekir, Nitekim Yargıtay da vermiş olduğu bir kararında bu yönde içtihatla bulunmuştur⁵⁸. Bazen bu suçla beraber mala zarar verme suçunun da işlendiği görülmektedir. Örneğin, patlatılan bir bombanın sonucu olarak ölümün yanında, bombanın patlatıldığı mekanda mala zarar verme suçu da oluşabilmektedir, işte bu durumda farklı neviden fikri içtima hükümleri gereğince tek bir eylemle meydana gelen öldürme ve mala zarar verme suçlarından failin en ağır olanıyla sorumlu tutulması gerekir⁵⁹.

SONUÇ

Çalışmamızda genel olarak yangın, su baskını, tahrip, batırma, veya bombalama ya da nükleer, biyolojik veya kimyasal silah kullanmak suretiyle kasten öldürme suçunu, bu suç kapsamında cezalandırılan eylemleri ve içtima ilişkisini açıkladık.

56 Hakeri, s.225; Otacı, s.499; Soyaslan, s.131; Toroslu, s.32; Otacı, s.499; Özen, s.92.

57 Tezcan-Erdem-Önok, s.154.

58 "... Sanıklar Memet Yıldırım ve Ulaş Arslan'ın eylemi sonucu kişilerin yaralanması suretiyle zarar meydana gelmesi ve 5237 sayılı TCK'nın 42. maddesi hükmü karşısında, bombalamanın öldürmeye teşebbüs ve yaralama fiilini ağırlaştırıcı neden sayan bileşik suç niteliğinde olup sanıkların yalnızca anılan Kanunun 82/1-c maddeleri gereğince cezalandırılmaları ile yetinilmesi gerektiği gözetilmeden, ayrıca TCK'nın 170/1-c maddesi uyarınca da mahkumiyetlerine karar verilmesi... Y.9.CD, 04.07.2011, Esas No. 2011/5648, Karar No. 2011/8611."

59 "...Molotof kokteyli atmak suretiyle, kasten insan öldürmeye teşebbüs ve mala zarar verme suçlarının oluşmasına neden olan sanıkların 5237 sayılı TCK'nın 44. maddesi hükmü karşısında sadece daha ağır cezaı gerektiren kasten insan öldürmeye teşebbüs etme suçundan sorumlu tutulmaları gerektiği gözetilmeden ayrıca mala zarar verme suçundan da mahkumiyetlerine karar verilmesi,...Y.9.CD, 02.11.2011, Esas No. 2011/9931, Karar No. 2011/282215."

TCK'nın 82/1-c maddesinde genel tehlike yaratan eylemlerden sadece bazılarını kullanmak suretiyle öldürme eyleminin gerçekleştirilmesi nitelikli hal sayılmıştır. Bu açıdan sadece belli derecede önem arz eden genel tehlike yaratan eylemlerin seçilmesi ve bunların açık bir şekilde madde metninde belirtilmesi yerinde olmuştur.

Madde metninde veya gerekçede yer alan yangın, su baskını, tahrip, batırma, bombalama ya da nükleer, kimyasal veya biyolojik silah kullanma şeklindeki eylemlerin tanımının yapılmaması yerinde olmuştur. Bu eylemlerin oluşma koşulları, uygulamanın bu konuda vereceği kararlarla zamanla şekillenecektir. Ayrıca bu nitelikli hal kapsamındaki öldürme eylemlerinde hem kasten öldürme suçu hem de genel güvenliğin tehlikeye sokulması suçu oluşmaktadır. Ancak kanun koyucu bu iki suçu TCK'nın 82/1-c maddesi kapsamında tek suç olarak düzenleyerek bir bileşik suç ihdas etmiştir.

KAYNAKÇA

- Artuç, Mustafa**, Kişilere Karşı Suçlar, 1.Baskı, Ankara, 2008.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 16.Baskı, Ankara, 2017.
- Bayraktar, Köksal-Keskin Kızıroğlu, Serap-Yıldız, Ali Kemal-Memiş Kartal, Pınar-Altunç, Sinan-Bostan Bozbayındır, Gülşah-Erman, Barış-Eroğlu Erman, Fulya-Kurt, Gülşah-Sınar, Hasan**, Özel Ceza Hukuku Kişilere Karşı Suçlar C.II, 1.Baskı, İstanbul, 2017.
- Bilim, Niyazi**, Yangın Ders Notları Sunumu, s.5 www.konya.edu.tr (Erişim Tarihi: 01.06.2018).
- Bozbiyık, Arif-Hancı, Hamit-Özdemir, Çağlar-Demirhan, Özgür**, Nükleer Silahlar: Üretimi ve Etkileri, Sürekli Tıp Dergisi, C.10, S.10, 2001.
- Centel, Nur-Zafer, Hamide-Çakmut**, Özlem, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar Cilt I, 4.Baskı, İstanbul, 2017.
- Denk, Erdem**, Bir Kitle İmha Silahı Olarak Nükleer Silahların Yasaklanmasına Yönelik Çabalar, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, C.66, S.3, 2001.
- Dönmezer, Sulhi**, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, 16.Baskı, İstanbul, 2001.
- Erem, Faruk**, Türk Ceza Hukuku, 6.Baskı, Ankara, 1962.
- Erman, Sahir-Özek, Çetin**, Ceza Hukuku Özel Bölüm: Kişilere Karşı Suçlar, İstanbul, 1994.
- Gökçen, Ahmet-Balcı, Murat**, Kasten Öldürme Kasten Yaralama Organ ve Doku Ticareti Suçları, 2.Baskı, Ankara, 2015.
- Hafizoğulları, Zeki-Özen, Muharrem**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, 5.Baskı, Ankara, 2016.
- Hakeri, Hakan**, Kasten Öldürme Suçları, 2.Baskı, Ankara, 2007.
- Koca, Mahmut-Üzülmaz, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4.Baskı, Ankara, 2017.
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 11.Baskı, Ankara, 2016.
- Olgun, Eser**, Kasten Öldürme Suçunun Türk-Alman Karşılaştırmalı Ceza Hukuku Bakımından İncelenmesi, Nur Centel'e Armağan, MÜHFHAD, C.19, S.2, 2013.
- Otacı, Cengiz**, Genel Hükümlerle Bağlantılı Olarak İnsan Öldürme Suçu, 1.Baskı, Ankara, 2008.
- Önder, Ayhan**, Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, 1.Baskı, İstanbul, 1994.
- Özbek, Veli Özer-Doğan, Koray-Bacaksız, Pınar-Tepe, İlker**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 12.Baskı, Ankara, 2017.
- Özdemir, Çağlar – Bozbiyık, Arif-Hancı, Hamit**, Kimyasal Silahlar: Etkileri, Korunma Yolları, Sürekli Tıp Dergisi, C.10, S.8, 2001.
- Özen, Mustafa**, Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Özel Hükümler, 1.Baskı, Ankara, 2017.
- Tezcan, Durmuş-Erdem, Mustafa Ruhan-Önok, Murat**, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 15.Baskı, Ankara, 2017.
- Toroslu, Nevzat**, Ceza Hukuku Özel Kısım, 9. Baskı, Ankara, 2018.
- Turoğlu, Hüseyin**, Coğrafi Bilgi Sisteminin Temel Esasları, 2.Baskı, İstanbul, 2008.
- www.tdk.gov.tr